

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказом Мінагрополітики
від 04 жовтня 2023 року № 1754

УДК 634.323.5

Код UPOV: CITRU_

**Методика
проведення експертизи сортів грейпфрутів і паммело та їх гібридів
(група 4) (*Citrus* L.) на відмінність, однорідність і стабільність**

Загальні рекомендації

1. Предмет Методики

Методика стосується всіх сортів роду *Citrus* L. та їх гібридів: група 4 Грейпфрут і паммело та їх гібриди.

2. Необхідний рослинний матеріал – однорічні живці

1) Компетентний орган визначає скільки, якої якості, коли й куди постачається садивний матеріал для експертизи сорту.

2) Мінімальна кількість садивного матеріалу має становити 10 живців діаметром 6–10 мм, узятих з 10 типових рослин, або, якщо цього вимагає компетентний орган, 10 однорічних щеплених дерев.

3) Садивний матеріал має бути здоровим на вигляд, не ураженим хворобами, не пошкодженим шкідниками та відповідати вимогам чинних нормативних документів щодо якості і сортових характеристик.

Перевага надається отриманим не через розмноження *in vitro* живцям. Якщо матеріал був отриманий у результаті розмноження *in vitro*, про це заявник має повідомити.

4) Садивний матеріал нічим не обробляють.

3. Метод експертизи

1) Тривалість експертизи

Експертиза має тривати два незалежні цикли задовільного плодоношення, за необхідності експертизу продовжують на третій.

2) Місце експертизи

Експертизу проводять у двох закладах експертизи (основному та додатковому).

3) Умови для проведення експертизи

Експертизу виконують за умов, що забезпечують задовільний ріст і розвиток рослин, і достатнє виявлення відповідних характерних ознак сорту. Оптимальну стадію розвитку рослин для оцінки кожної ознаки вказано літерами в другій колонці Таблиці ознак і описано в поясненні до неї.

Усі обстеження слід проводити на рослинах одного віку, не раніше ніж три роки після садіння. Вік рослин повинен вказуватись.

4) План експертизи

Планують такий розмір ділянок, щоб вилучення рослин або їхніх частин для вимірювань і підрахунків не шкодило б обстеженням, які тривають до кінця циклу вирощування. Кожне дослідження має включати щонайменше п'ять рослин. Рекомендована схема розміщення рослин $3,0 \times 3,0$ м.

5) Метод дослідження

Опис морфологічних ідентифікаційних ознак сорту здійснюють методом візуальної оцінки та за допомогою вимірювань чи підрахунків залежно від типу (якісні – QL, кількісні – QN, псевдоякісні – PQ). Тип виявлення ознаки проставлено в першій колонці Таблиці ознак.

Рекомендований метод спостереження за ознаками вказано в другій колонці Таблиці ознак:

MG: разове вимірювання групи рослин або частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання групи попередньо визначених рослин або частин рослин, на яких протягом вегетації здійснюють усі вимірювання кількісних ознак (наприклад, довжина);

VG: візуальна разова оцінка групи рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин.

6) *Кількість рослин / частин рослин*

Експертизі підлягає щонайменше 5 рослин.

Усі вимірювання варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 5 рослин або 10 частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин;

VG: візуальна разова оцінка 5 рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин;

L: лабораторні дослідження.

4. Оцінка відмінності, однорідності та стабільності

Для оцінки виявлення відмінності й однорідності використовують ознаки, наведені в Таблиці ознак, і коди (1–9), необхідні для електронного опрацювання даних. Сукупність цих кодів складає кодову формулу сорту і використовується для формування групи подібних сортів.

1) *Експертиза на відмінність*

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за виявленням ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою. Експертизу на відмінність проводять після отримання результатів морфологічного опису першого року. Якщо сорт-кандидат може бути вирізненим з-поміж загальновідомих сортів методом порівняння їхніх описів, то він є відмітним. Коли неможливо чітко вирізнити сорт-кандидат серед загальновідомих за морфологічною кодовою формулою, його необхідно наступного року порівняти в польовому досліді.

2) *Експертиза на однорідність*

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження рослини сорту залишаються достатньо подібними за своїми основними ознаками, визначеними під час морфологічного опису.

Для оцінки однорідності приймається популяційний стандарт 1% за

рівня ймовірності 95%. У вибірці з 5 рослин нетипові не допускаються.

Нетипові рослини позначають стрічками, етикетками тощо. За відсотком нетиповості встановлюють однорідність сорту.

3) *Експертиза на стабільність*

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в Описі, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу.

Зазвичай, коли сорт однорідний, він може вважатися стабільним.

5. Групування сортів для експертизи на відмінність

Сорти групують за найвідмітнішими морфологічними ознаками для кожного сорту. Для групування сортів використовують ознаки, які, як відомо з практики, не варіюють або дуже слабо варіюють у межах сорту. Ці ознаки можуть бути використані окремо або в комбінаціях з іншими.

Для групування рекомендовано такі ознаки:

- Плід: за довжиною (ознака 33);
- Плід: діаметр (ознака 34);
- Плід: домінуюче забарвлення поверхні (ознака 50);
- Плід: основне забарвлення м'якоті (ознака 66);
- Час споживчої стиглості плоду (ознака 92).

Для чіткої реєстрації виявлення ознаки поряд із сортами-кандидатами необхідно висаджувати сорти-еталони.

6. Умовні позначення

(*) – ознаки, позначені зірочкою, завжди залучають до Методик з експертизи на ВОС усіма країнами-членами UPOV, за винятком випадків, коли виявлення попередньої ознаки або регіональні умови довілля це унеможливають;

(+) – вказує на те, що до цієї ознаки надано пояснення або ілюстрації після Таблиці ознак.

(a)–(f) – див. пояснення в Розділі 8.

Список альтернативних назв і відповідних підгруп див. в Розділі 8.

7. Таблиця ознак сортів грейпфруту та паммело

Ознаки		Ступені виявлення ознак	Коди	Сорти-еталони
1	2	3	4	5
1. QN	Плоїдність L	диплоїд	2	
		триплоїд	3	
		тетраплоїд	4	
2. (* (+ PQ	Дерево: габітус	прямий	1	
		розлогий	2	Marsh (GRA)
		пониклий	3	Oroblanco (HGP)
3. QN	Дерево: щільність розташування колючок	відсутні або нещільна	1	
		середня	2	
		щільна	3	
4. QN	Дерево: колючки за довжиною	короткі	3	
		середні	5	
		довгі	7	
5. (* QL	Молодий листок: антоціанове забарвлення (a)	відсутнє	1	
		наявне	9	
6. QN	Молодий листок: інтенсивність антоціанового забарвлення (a)	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
7. QN	Листкова пластинка: за	коротка	3	
		середня	5	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	довжиною (верхівковий листочок у випадку складного листка) (b)	довга	7	
8. QN	Листкова пластинка: за шириною (як для 7) (b)	вузька	3	
		середня	5	
		широка	7	
9. QN	Листкова пластинка: відношення довжина / ширина (як для 7) (b)	мале	3	
		середнє	5	
		велике	7	
10. QN	Листкова пластинка: форма поперечного перерізу (як для 7) (b)	плоска або слабко увігнута	1	
		помірно увігнута	2	
		сильно увігнута	3	
11. QN	Листкова пластинка: скручування (b)	відсутнє або слабке	1	
		помірне	2	
		сильне	3	
12. QN	Листкова пластинка: пухирчастість	відсутня або слабка	1	
		помірна	2	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	(b)	сильна	3	
13. QN	Листкова пластинка: зелене забарвлення (b)	світле	3	
		помірне	5	
		темне	7	
14. QN	Листкова пластинка: опушення нижнього боку (b)	відсутнє або слабке	1	
		помірне	2	
		сильне	3	
15. QN	Листкова пластинка: хвилястість краю (b)	відсутня або слабка	1	
		помірна	2	
		сильна	3	
16. RQ	Листкова пластинка: форма краю (b)	цілісна	1	
		городчаста	2	
		зубчаста	3	
17. (+) RQ	Листкова пластинка: форма верхівки (b)	загострена	1	
		гостра	2	
		тупа	3	
		заокруглена	4	
18. (+) QL	Листкова пластинка: ямка на верхівці (b)	відсутня	1	
		наявна	9	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
19. QN	Черешок: за довжиною (b)	короткий	3	
		середній	5	
		довгий	7	
20. QL	Черешок: крила (b)	відсутні	1	
		наявні	9	
21. QN	Лише для сортів, на черешках яких наявні крила. Черешок: крила за шириною (b)	вузькі	3	
		середні	5	
		широкі	7	
22. QL	Генеративна брунька: антоціанове забарвлення (c), (d)	відсутнє	1	
		наявне	9	
23. QN	Генеративна брунька: інтенсивність антоціанового забарвлення (c), (d)	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
24. QN	Квітка: діаметр чашечки (c)	малий	3	Nelruby (GRA), Star Ruby (GRA)
		середній	5	Oroblanco (HGP)
		великий	7	Pomelit (PUM)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
25. QN	Квітка: пелюстка за довжиною (с)	коротка	3	Marsh (GRA), Nelruby (GRA), Ruby Henninger (GRA)
		середня	5	
		довга	7	Melogold (HGP)
26. QN	Квітка: пелюстка за шириною (с)	вузька	3	
		середня	5	
		широка	7	Melogold (HGP), Pomelit (PUM)
27. QN	Квітка: відношення довжина / ширина пелюстки (с)	мале	3	
		середнє	5	
		велике	7	
28. QN	Квітка: тичинки за довжиною (с)	короткі	3	
		середні	5	
		довгі	7	
29. PQ	Пиляк: забарвлення (с)	біле	1	
		світло-жовте	2	
		жовте	3	
30. QL	Пиляк: життєздатний пилок (с)	відсутній	1	
		наявний	9	
31. QN	Маточка: за довжиною (с)	коротка	3	
		середня	5	
		довга	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
32. QL	Супліддя: групування плодів	відсутнє	1	
		наявне	9	
33. (* QN	Плід: за довжиною (e)	короткий	3	
		середній	5	Ray Ruby (GRA)
		довгий	7	Pomelit (PUM)
34. (* QN	Плід: діаметр (e)	малий	3	
		середній	5	Melogold (HGP)
		великий	7	Chandler (PUM)
35. (* QN	Плід: відношення довжина / діаметр (e)	мале	3	Oroblanco (HGP)
		середнє	5	Melogold (HGP)
		велике	7	
36. (* QN	Плід: розташування найширшої частини (e)	біля плодоніжки	1	
		посередині	2	Marsh (GRA)
		біля верхівки	3	Melogold (HGP)
37. (* (+) PQ	Плід: основна форма в центральної частині (за виключенням шийки, комірка та ямки біля плодоніжки) (e)	плоска	1	Oroblanco (HGP)
		злегка заокруглена	2	Marsh (GRA), Redblush (GRA)
		дуже заокруглена	3	
		конусоподібна	4	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
38. (*) (+) QL	Лише для сортів без плодової шийки. Плід: ямка біля плодоніжки (e)	відсутня	1	
		наявна	9	Ray Ruby (GRA)
39. QN	Лише для сортів без плодової шийки. Плід: ямка біля плодоніжки за глибиною (e)	мілка	3	Nelruby (GRA),
				Ruby Henninger (GRA)
		середня	5	Ray Ruby (GRA)
		глибока	7	
40. QN	Плід: кількість радіальних жолобків біля плодоніжки (e)	відсутні або мала	1	Pomelit (PUM), Rio Red (GRA)
		середня	2	Oroblanco (HGP)
		велика	3	
41. QN	Плід: радіальні жолобки біля плодоніжки за довжиною (e)	короткі	3	Oroblanco (HGP), Rio Red (GRA)
		середні	5	
		довгі	7	
42. (+) QN	Плід: основна форма дистальної частини (за виключенням сосочка, опуклості пупка та ямки на	плоска	1	Melogold (HGP), Ray Ruby (GRA)
		злегка заокруглена	2	Marsh (GRA), Redblush (GRA)
		дуже заокруглена	3	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	дистальному кінці) (e)			
43. (+) QL	Плід: ямка на дистальному кінці (e)	відсутня	1	Oroblanco (HGP), Star Ruby (GRA)
		наявна	9	Melogold (HGP)
44. QN	Плід: ямка на дистальному кінці за глибиною (e)	мілка	3	Melogold (HGP)
		середня	5	Oroblanco (HGP)
		глибока	7	
45. QN	Плід: діаметр ямки на дистальному кінці (e)	малий	3	
		середній	5	Oroblanco (HGP)
		великий	7	
46. QL	Плід: ареола (e)	відсутня	1	Marsh (GRA), Pomelit (PUM)
		неповна	2	
		повна	3	
47. (+) QL	Плід: тип ареоли (e)	гладенький	1	Flame (GRA), Rio Red (GRA)
		виїмчастий	2	
		ребристий	3	
48. QN	Плід: діаметр ареоли (e)	малий	3	
		середній	5	
		великий	7	
49. QN	Плід: діаметр маточкового рубчика, (e)	малий	3	
		середній	5	
		великий	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
50. (*) PQ	Поверхня плоду: домінуюче забарвлення (e), (f)	жовто-зелене	1	
		зеленувато-жовте	2	Tahiti (PUM)
		світло-жовте	3	Melogold (HGP), Oroblanco (HGP), Pomelit (PUM)
		жовте	4	Marsh (GRA)
		світло-рожеве	5	Ruby Henninger (GRA)
		рожеве	6	Oran Red (GRA)
		темно-рожеве	7	Star Ruby (GRA)
51. QN	Поверхня плоду: глянсуватість (e), (f)	відсутня або дуже слабка	1	
		слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
		дуже сильна	9	
52. QL	Поверхня плоду: характер (e), (f)	гладенька	3	Marsh (GRA)
		помірно шерехата	5	Oroblanco (HGP)
		шерехата	7	Tahiti (PUM)
53. PQ	Поверхня плоду: розмір олійних залозок (e), (f)	всі майже однакового розміру	1	Melogold (HGP)
		більші вроздріб з меншими	2	Star Ruby (GRA)
54. QN	Поверхня плоду: розмір найбільших	малий	3	Marsh (GRA)
		середній	5	Ruby Henninger

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	олійних залозок (e), (f)			(GRA)
		великий	7	Melogold (HGP)
55. QN	Поверхня плоду: вираженість найбільших олійних залозок (e), (f)	слабка	3	Marsh (GRA)
		помірна	5	Ray Ruby (GRA), Ruby Henninger (GRA)
		сильна	7	Chandler (PUM), Star Ruby (GRA)
56. PQ	Поверхня плоду: ямкуватість і горбкуватість відсутні олійних залозок (e), (f)	ямкуватість і горбкуватість відсутні	1	
		ямкуватість відсутня, горбкуватість наявна	2	Tahiti (PUM)
		ямкуватість наявна, горбкуватість відсутня	3	Marsh (GRA)
		ямкуватість і горбкуватість наявні	4	
57. QN	Лише для сортів з ямкуватістю олійних залозок. Поверхня плоду:	нещільна	3	
		середня	5	Ray Ruby (GRA)
		щільна	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	щільність ямкуватості (e), (f)			
58. QN	Лише для сортів з ямкуватістю олійних залозок. Поверхня плоду: ямки за глибиною (e), (f)	мілкі	3	Marsh (GRA)
		середні	5	Ray Ruby (GRA)
		глибокі	7	
59. QN	Лише для сортів з горбкуватістю олійних залозок. Поверхня плоду: щільність горбкуватості (e), (f)	нещільна	3	
		середня	5	
		щільна	7	
60. QN	Лише для сортів з горбкуватістю олійних залозок. Поверхня плоду: ступінь горбкуватості (e), (f)	слабкий	3	Star Ruby (GRA)
		помірний	5	
		сильний	7	Tahiti (PUM)
61. (* QN	Плодова шкірка: за товщиною (e), (f)	тонка	3	
		середня	5	Flame (GRA)
		товста	7	Oroblanco (HGP)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
62. (*) QN	Плодова шкірка: зрощення з м'якоттю (e), (f)	слабке		
		помірне		
		сильне		
63. PQ	Плід: забарвлення альбедо (e)	зеленувате	1	Marsh (GRA), Melogold (HGP), Oroblanco (HGP)
		світло-рожеве	2	Ray Ruby (GRA), Redblush (GRA), Ruby Henninger (GRA)
		рожеве	3	Star Ruby (GRA)
64. QL	Плід: різне забарвлення плям м'якоті (e), (g)	відсутня	1	Marsh (GRA)
		наявна	9	
65. QL	Плід: двокольорові сегменти (e)	відсутні	1	Marsh (GRA), Star Ruby (GRA)
		наявні	9	Pomelit (PUM)
66. (*) PQ	Плід: основне забарвлення м'якоті (e), (g)	білувате	1	Marsh (GRA), Melogold (HGP), Oroblanco (HGP)
		світло-зелене	2	Tahiti (PUM)
		світло-рожеве	3	Ray Ruby (GRA), Redblush (GRA), Ruben (GRA), Ruby Henninger

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
				(GRA)
		рожеве	4	Henderson (GRA)
		темно-рожеве	5	Star Ruby (GRA)
		білувате і рожеве	6	Pomelit (PUM)
67. QL	Плід: гіркота м'якоті (e), (g)	відсутня	1	
		наявна	9	
68. QN	Плід: щільність серцевини (e), (g)	відсутня або дуже нещільна	1	
		нещільна	3	Ray Ruby (GRA), Ruben (GRA)
		помірна	5	Nelruby (GRA), Star Ruby (GRA)
		щільна	7	Tahiti (PUM)
		дуже щільна	9	
69. QN	Плід: діаметр серцевини (e), (g)	малий	3	
		середній	5	Henderson (GRA), Ray Ruby (GRA)
		великий	7	Chandler (PUM)
70. QN	Плід: рудиментарність сегментів (e), (g)	відсутня або слабка	1	
		помірна	2	
		сильна	3	
71. QN	Плід: кількість добре розвинених сегментів (e), (g)	мала	3	
		середня	5	
		велика	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
72. QN	Плід: міцність стінок сегмента (e), (g)	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
73. QN	Плід: сокові мішечки за довжиною (e), (g)	короткі	3	
		середні	5	
		довгі	7	
74. QN	Плід: сокові мішечки за товщиною (e), (g)	тонкі	3	
		середні	5	
		товсті	7	
75. QN	Плід: вираженість стінок сокових мішечків (e), (g)	слабка	3	
		середня	5	
		сильна	7	
76. QN	Плід: зчеплення сокових мішечків (e), (g)	слабке	3	
		середнє	5	
		сильне	7	
77. QN	Плід: соковитість (e)	низька	3	
		середня	5	
		висока	7	
78. QN	Плодовий сік: загальний вміст розчинних сухих речовин (e)	низький	3	
		середній	5	
		високий	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
79. QN	Плодовий сік: кислотність (e)	низька	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
80. QN	Плід: міцність волокон (e)	слабка	3	
		помірна	5	
		сильна	7	
81. (+) QN	Плід: кількість насінин (контрольоване самозапилення) (e)	відсутні або дуже мала	1	Melogold (HGP), Oroblanco (HGP)
		мала	3	Nelruby (GRA), Redblush (GRA)
		середня	5	
		велика	7	
		дуже велика	9	Chandler (PUM), Tahiti (PUM)
82. (+) QN	Плід: кількість насінин (вільне запилення) (e)	відсутні або дуже мала	1	
		мала	3	
		середня	5	
		велика	7	
		дуже велика	9	
83. (*) QL	Насінина: поліембріонія (h)	відсутня	1	
		наявна	9	
84. QN	Насінина: за довжиною (h)	коротка	3	Flame (GRA)
		середня	5	Nelruby (GRA)
		довга	7	Chandler (PUM), Pomelit (PUM),

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	поверхнею насінини. Насінина: випуклість зморшок (h)			Tahiti (PUM)
		сильна	7	
85. QN	Насінина: за шириною (h)	вузька	3	
		середня	5	Henderson (GRA)
		широка	7	
86. QL	Насінина: поверхня (h)	гладенька	1	
		зморшкувата	2	
87. QN	Лише для сортів із зморшкуватою	слабка	3	
		помірна	5	
88. PQ	Насінина: зовнішнє забарвлення (h)	зеленувате	1	
		білувате	2	
		жовтувате	3	
		рожевувате	4	
		коричнювате	5	
89. PQ	Насінина: забарвлення внутрішнього боку шкірки (h)	біле	1	
		світло-жовте	2	
		світло-коричневе	3	
		коричневе	4	
		темно-коричневе	5	
		червоне	6	
		пурпурове	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
90. PQ	Лише для сортів з наявною поліембріонією. Насінина: забарвлення сім'ядолей (h)	біле	1	
		кремове	2	
		світло-зелене	3	
		темно-зелене	4	
91. (*) QL	Характер цвітіння	одноразове	1	
		більше одного разу	2	
92. (*) QN	Час споживчої стиглості	ранній	3	Marsh (GRA)
		середній	5	середній
		пізній	7	пізній
93. (*) QL	Плід: партенокарпія	відсутня	1	
		наявна	9	
94. (+) QL	Рослина: самонесумісність	відсутня	1	
		наявна	9	

8. Пояснення до Таблиці ознак сортів грейпфруту та паммело

1) Пояснення, які охоплюють декілька ознак

Ознаки обстежують за таким ключем у другій колонці Таблиці ознак, як зазначено нижче:

(а) Молодий листок: обстеження молодого листка проводять під час активної весняної вегетації.

(б) Листок: обстеження листка проводять на повністю розвинених листках у середній третині наймолодших весняних пагонів, де на ділянці

галуження не спостерігаються ознаки активного росту.

(с) Квітка: якщо не зазначено інше, обстеження квіткової бруньки і квітки проводять на верхівковій квітковій бруньці і квітці під час повного цвітіння сорту.

Обстеження відкритої квітки проводять у перший день розкриття.

(d) Квіткова брунька: обстежують квіткові бруньки, коли з'являється верхня пелюстка перед розкриттям бруньки.

(е) Плід: обстежують плоди в період споживчої стиглості. Плід має оглядатись щотижня до досягнення фази повного досягання. Усі плоди для обстеження беруть із периферійної частини дерева. Плоди неправильної форми, яка є наслідком росту в суплідді, не враховують.

(f) Поверхня плоду і шкірка плоду: обстеження поверхні плоду та його шкірки проводяться в середній частині, між основою та верхівкою.

(g) М'якоть плоду: обстежують м'якоть плоду на поперечному перерізі через його середину.

(h) Насінина: обстежують свіжозібране насіння.

2) Пояснення, які стосуються окремих ознак

До 2 Дерево: габітус

Обстеження характеру росту дерева проводять незабаром після збирання врожаю.

До 17 Листкова пластинка: форма верхівки

1

Загострена

2

гостра

3

тупа

4

заокруглена

До 18 Листкова пластинка: ямка на верхівці

1

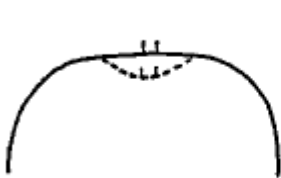
Відсутня

9

наявна

До 37 Плід: основна форма у центральній частині (за виключенням шийки, комірця та ямки біля плодоніжки).

1

Плоска

2

злегка заокруглена

3

дуже заокруглена

4

конусоподібна

До 38 Лише для сортів без плодової шийки: Плід: ямка біля плодоніжки

1

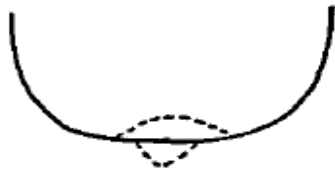
Відсутня

9

наявна

До 42 Плід: основна форма дистальної частини (за виключенням сосочка, опуклості пупка та увігнутості дистального кінця)

1

Плоска

2

злегка заокруглена

3

дуже заокруглена

До 43 Плід: ямка на дистальному кінці

1

Відсутня

9

наявна

До 47 Плід: тип ареоли

1

Гладенька

2

виїмчаста

3

ребриста

До 81 Плід: кількість насінин (контрольоване самозапилення)

Контрольоване самозапилення необхідне для відповідної продуктивності насіння.

До 82 Плід: кількість насінин (вільне запилення)

Відкрите запилення означає природне запилення між деревами одного сорту.

До 94 Рослина: самонесумісність

Сорт є самонесумісним, коли фертильний пилок власної квітки або інших квіток того ж сорту не здатен запліднити зав'язь.

Група 4 – Альтернативні назви і відповідні підгрупи

Латинська	Підгрупа	
1	2	3
<i>Citrus ampulacea</i> hort. ex Tan.	GRA	
<i>Citrus asanikan</i> hort.ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus aurantica</i> hort. ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus flavicarpa</i> hort. ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus glanberrina</i> hort. ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus grandis</i> (L.) Osbeck	PUM	Pummelo, Shaddock
<i>Citrus hassaku</i> hort. ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus himekitsu</i> Hort. ex Yu. Tan.	GRA	
<i>Citrus hiroschimana</i> hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
<i>Citrus intermedia</i> hort.ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus iwaikan</i> hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
<i>Citrus kotokan</i> Hayata	GRA	
<i>Citrus maxima</i> (Burm.) Merr.	PUM	
<i>Citrus medioglobosa</i> hort. ex Tanaka	GRA	
<i>Citrus miray</i> Wester	GRA	
<i>Citrus mitsuhary</i> Hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
<i>Citrus natsudaidei</i> Hayata	GRA	
<i>Citrus obovoidea</i> hort. ex I. Takan	GRA	
<i>Citrus omikanto</i> hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
<i>Citrus otachibana</i> hort. Ex Yu. Tanaka	GRA	
<i>Citrus panuban</i> (Wester) Tanaka	PUM	
<i>Citrus paradise</i> Macfad.	GRA	Grapefruit
<i>Citrus paradise</i> Macfad. x <i>C. grandis</i> (L.) Osbeck	HGP	
<i>Citrus pseudograndis</i> hort. ex Shirai	PUM	
<i>Citrus pseudogulgul</i> hort. ex Shirai	PUM	

Продовження таблиці

1	2	3
Citrus pseudoparadisi hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
Citrus rugulosa hort. ex Tanaka	GRA	
Citrus suizabon Tan.	PUM	
Citrus sulcata hort. ex Tak.	GRA	
Citrus tengu hort. ex Tanaka	GRA	
Citrus tosa-asahi hort. Yu. Yanaka	GRA	
Citrus truncate hort. ex Tanaka	PUM	
Citrus yamabuki hort. ex Yu. Tanaka	GRA	
Citrus yuge-hort. ex Yu. Tanaka	GRA	

Список прикладів сортів грейпфруту

Назва сорту	Підгрупа
1	2
Chandler	PUM
Flame	GRA
Henderson	GRA
Marsh	GRA
Melogold	HGP
Nelruby	GRA
Oran Red	GRA
Oroblanco	HGP
Pomelit	PUM
Ray Ruby	GRA
Redblush	GRA
Rio Red	GRA
Ruben	GRA

Продовження таблиці

1	2
Ruby Henninger	GRA
Star Ruby	GRA
Tahiti	PUM

9. Література

1. Test Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability of *Citrus* L., Group 4, Grapefruit and Pummelo (TG /204/1, UPOV) // Geneva. 2003-04-09. – 40 P. // URL: www.upov.int/edocs/tgdocs/en/tg204.pdf